

REGULAMIN PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Regulamin określa zasady organizacji pracy Państwowej Komisji Wyborczej, zwanej dalej "Komisją", oraz sposób wykonywania jej ustawowych zadań.
2. Ilekroć w niniejszym regulaminie jest mowa o:
 - 1) referendum - należy przez to rozumieć referendum wskazane w art. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. Nr 57, poz. 507 i Nr 85, poz. 782);
 - 2) organach wyborczych niższego stopnia - należy przez to rozumieć:
 - a) okręgowe komisje wyborcze, powołane na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219),
 - b) okręgowe komisje wyborcze, powołane na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499, Nr 74, poz. 786 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1089 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219),
 - c) okręgowe komisje wyborcze i rejonowe komisje wyborcze, powołane na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. - Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego (Dz. U. Nr 25, poz. 219),
 - d) komisarzy wyborczych, powołanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219);
 - 3) spisach wyborców - należy przez to rozumieć także spisy osób uprawnionych do udziału w referendum ogólnokrajowym lub w referendum lokalnym.

§ 2.

Komisja rozpatruje i rozstrzyga kolegialnie sprawy należące do jej właściwości.

§ 3.

Komisja uchwała akty prawne w zakresie określonym w ustawach, ogłasza je w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" i podaje do publicznej wiadomości.

Rozdział 2

Organizacja pracy Komisji

§ 4.

1. Pracami Komisji kieruje jej przewodniczący, który w szczególności:
 - 1) reprezentuje Komisję na zewnątrz;
 - 2) zwołuje posiedzenia Komisji i im przewodniczy;
 - 3) podpisuje w imieniu Komisji uchwały, wnioski oraz wyjaśnienia Komisji, zaświadczenia o wyborze posłów i senatorów oraz posłów do Parlamentu Europejskiego, akty powołania komisarzy wyborczych, a także inne pisma wychodzące na zewnątrz, z zastrzeżeniem spraw wymienionych w § 13;
 - 4) nadzoruje wykonanie uchwał i wniosków Komisji;
 - 5) zleca wykonanie określonych zadań Krajowemu Biuru Wyborczemu i nadzoruje ich wykonanie;
 - 6) wykonuje czynności zlecone przez Komisję.
2. W razie nieobecności przewodniczącego Komisji jego funkcje pełni jeden z zastępców przewodniczącego.

§ 5.

Komisja może przydzielić do wykonania określone czynności wynikające z jej zadań zastępcom przewodniczącego, członkom Komisji i sekretarzowi Komisji lub zespołom powoływanym w tym celu ze swego składu.

§ 6.

Do zadań sekretarza Komisji należy w szczególności:

- 1) przedstawianie Komisji projektów uchwał, wniosków i wyjaśnień oraz innych materiałów przygotowywanych przez Krajowe Biuro Wyborcze;
- 2) przedkładanie Komisji w celu rozpatrzenia odwołań od rozstrzygnięć właściwych organów wyborczych niższego stopnia oraz skarg na ich działalność;
- 3) kierowanie inspekcją Komisji;
- 4) dokonywanie wstępnych uzgodnień z naczelnymi organami administracji rządowej w sprawie wydawania - w zakresie ich właściwości - niezbędnych

aktów prawnych w sprawach dotyczących wyborów i referendum ogólnokrajowego oraz referendum lokalnych;

- 4a) poświadczanie zgodności z oryginałem uchwał i obwieszczeń Komisji oraz ich przekazywanie do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw lub Monitorze Polskim, w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym;
- 5) występowanie do wojewodów i organów jednostek samorządu terytorialnego w sprawach organizacyjnych dotyczących wyborów i referendum;
- 6) organizowanie na zlecenie Komisji narad z organami wyborczymi niższego stopnia.

Rozdział 3

Posiedzenia Komisji

§ 7.

Komisja odbywa posiedzenia w wyznaczonym dniu tygodnia. Doręczenie zawiadomień o posiedzeniu, wraz z porządkiem obrad i materiałami na posiedzenie, zapewnia sekretarz Komisji w terminie umożliwiającym przygotowanie do udziału w obradach, chyba że posiedzenie zostało zwołane w szczególnym trybie.

§ 8.

1. Członkowie Komisji mają obowiązek uczestniczenia w jej posiedzeniach i innych pracach.
2. W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu Komisji, jej członek jest obowiązany powiadomić o tym, w miarę możliwości jeszcze przed posiedzeniem, przewodniczącego lub sekretarza Komisji.

§ 9.

1. W posiedzeniach Komisji stale uczestniczą sekretarz Komisji i wyznaczeni przez niego pracownicy Krajowego Biura Wyborczego.
2. W posiedzeniach Komisji mogą uczestniczyć inne osoby, zaproszone przez przewodniczącego Komisji.
3. Na wniosek członka Komisji posiedzenie lub jego część odbywa się wyłącznie z udziałem członków Komisji.

§ 10.

1. Komisja obraduje w obecności co najmniej 5 członków, w tym przewodniczącego Komisji lub jednego z jego zastępców.

2. Uchwały i inne rozstrzygnięcia Komisji zapadają większością głosów w głosowaniu jawnym. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego posiedzenia.

§ 11.

1. Wybory przewodniczącego Komisji oraz oddzielnie jego zastępców odbywają się w głosowaniu jawnym. W razie równej liczby głosów ponawia się głosowanie.
2. Na wniosek członka Komisji przeprowadza się głosowanie tajne.

§ 12.

1. Z posiedzenia Komisji sporządza się protokół, w którym podaje się:
 - 1) porządek obrad;
 - 2) imiona i nazwiska uczestników;
 - 3) zwięzłą treść wystąpień;
 - 4) podjęte rozstrzygnięcia i ustalenia, ze wskazaniem osób, które głosowały przeciw przyjętemu rozstrzygnięciu lub wstrzymały się od głosu.
2. Do protokołu załącza się podjęte uchwały oraz wnioski i wyjaśnienia.
3. Uchwały, wnioski i wyjaśnienia Komisji podpisuje przewodniczący posiedzenia, z zastrzeżeniem § 13.
4. Protokół sporządza pracownik Krajowego Biura Wyborczego wyznaczony przez sekretarza Komisji.
5. Protokół podpisują przewodniczący posiedzenia i sekretarz Komisji.

§ 13.

Wszystkie osoby wchodzące w skład Komisji i obecne na posiedzeniu podpisują następujące dokumenty:

- 1) w wyborach Prezydenta:
 - a) uchwały w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego,
 - b) protokoły rejestracji kandydatów, uchwały o odmowie rejestracji kandydatów, listę kandydatów i uchwałę o skreśleniu kandydata z listy kandydatów,
 - c) protokół głosowania, uchwałę o wyniku wyborów oraz obwieszczenie o wynikach głosowania i wyborów,
 - d) sprawozdanie z wyborów,
 - e) uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdań wyborczych komitetów wyborczych;
- 2) w wyborach do Sejmu i do Senatu:

- a) uchwały w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia:
 - zawiadomienia komitetu wyborczego partii politycznej o zamiarze zgłoszenia kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów,
 - zawiadomienia o utworzeniu koalicyjnego komitetu wyborczego,
 - zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego wyborców,
 - b) uchwałę o przyznaniu jednolitych numerów dla list okręgowych tego samego komitetu wyborczego,
 - c) uchwały, o których mowa w art. 147 ust. 3 ustawy - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) ustalenia zbiorczych wyników głosowania na listy okręgowe w skali kraju,
 - e) obwieszczenie o wynikach wyborów,
 - f) sprawozdanie z wyborów,
 - g) uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdań wyborczych komitetów wyborczych;
- 2a) w wyborach do Parlamentu Europejskiego:
- a) uchwały w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia:
 - zawiadomienia komitetu wyborczego partii politycznej o zamiarze zgłoszenia kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego,
 - zawiadomienia o utworzeniu koalicyjnego komitetu wyborczego,
 - zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego wyborców,
 - b) uchwałę o przyznaniu jednolitych numerów dla list okręgowych tego samego komitetu wyborczego,
 - c) uchwały, o których mowa w art. 66 ust. 3 ustawy - Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego,
 - d) ustalenia zbiorczych wyników głosowania na listy okręgowe w skali kraju,
 - e) protokół wyników głosowania w skali kraju oraz ogólnego podziału mandatów między komitety wyborcze,
 - f) zestawienie, o którym mowa w art. 129 ust. 1 ustawy - Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego,
 - g) protokół wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego,
 - h) obwieszczenie o wynikach wyborów,
 - i) sprawozdanie z wyborów,

- j) uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdań wyborczych komitetów wyborczych;
- 3) w referendum:
- a) protokół i obwieszczenie o wyniku referendum,
 - b) uchwały, o których mowa w art. 36 ust. 1, 3 i 5 ustawy o referendum ogólnokrajowym,
 - c) sprawozdanie z przebiegu referendum;
- 4) w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast:
- a) uchwały w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego,
 - b) uchwałę o przyznaniu jednolitych numerów dla list komitetów wyborczych,
 - c) uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego,
 - d) obwieszczenie o zbiorczych wynikach wyborów na obszarze kraju;
- 5) uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, przez partię polityczną i Fundusz Wyborczy oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego;
- 6) uchwały w sprawie przyjęcia lub odrzucenia informacji finansowej partii politycznej o otrzymanej subwencji oraz o poniesionych z subwencji wydatkach.

§ 14.

Dokumenty, o których mowa w § 13, zaświadczenia o wyborze posłów i senatorów oraz posłów do Parlamentu Europejskiego, akty powołania komisarzy wyborczych oraz - stosownie do decyzji przewodniczącego Komisji - inne wydawane przez nią dokumenty opatrywane są pieczęcią Komisji.

Rozdział 4

Nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego

§ 15.

1. Komisja, sprawując nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego:
- 1) wydaje wytyczne i wyjaśnienia oraz informacje o przepisach prawa;
 - 2) uchyla uchwały i inne postanowienia organów wyborczych niższego stopnia podjęte z naruszeniem prawa lub niezgodne z jej wytycznymi i przekazuje sprawy do ponownego rozpoznania bądź podejmuje inne rozstrzygnięcie w sprawie;

- 3) rozpatruje skargi na działalność organów wyborczych niższego stopnia;
 - 4) przeprowadza inspekcję działalności organów jednostek samorządu terytorialnego wykonujących zadania zlecone związane z przeprowadzaniem wyborów i referendów.
2. Komisja może żądać od organów wyborczych niższego stopnia okresowych informacji o wykonaniu ich zadań.
 3. Komisja analizuje problemy związane ze stosowaniem prawa wyborczego oraz przedstawia właściwym organom odpowiednie wnioski.

§ 16.

1. W wykonywaniu zadań, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 3 i 4, Komisja może zlecać przeprowadzenie kontroli przez pracowników Krajowego Biura Wyborczego, a także innych osób zaproponowanych przez sekretarza Komisji, tworząc inspekcję Komisji, zwaną dalej "inspekcją".
2. O utworzeniu inspekcji Komisja rozstrzyga niezwłocznie po zarządzeniu wyborów lub referendum.
3. Komisja może zlecać wykonanie określonych zadań i prac organom wyborczym niższego stopnia.

§ 17.

1. Osoby dokonujące inspekcji działają w zakresie zleconym przez Komisję, legitymując się upoważnieniem podpisanym przez przewodniczącego Komisji oraz opatrzonym jej pieczęcią.
2. Osoby wchodzące w skład inspekcji są uprawnione do wglądu w dokumentację organów wyborczych niższego stopnia i komisji obwodowych, a także w dokumentację związaną z wyborami i referendum, znajdującą się w organach administracji rządowej i samorządowej oraz w podległych im jednostkach. Osoby te mogą być obecne na posiedzeniach organów wyborczych, z wyjątkiem posiedzeń związanych z obliczaniem wyników głosowania i ustalenia wyników wyborów, a także są upoważnione do udzielania tym organom bieżących wyjaśnień.
3. Sprawozdania z działalności inspekcyjnej przedstawiane są niezwłocznie Komisji.
4. Komisja może przyznawać - na wniosek Kierownika Krajowego Biura Wyborczego - nagrody pieniężne osobom wchodzącym w skład inspekcji oraz innym osobom za szczególnie duży wkład pracy w przygotowanie i przeprowadzenie wyborów lub referendum.

Rozdział 5

Nadzór nad prowadzeniem i aktualizowaniem rejestru wyborców oraz sporządzaniem spisów wyborców

§ 18.

1. Komisja sprawuje nadzór nad prowadzeniem i aktualizowaniem stałych rejestrów wyborców w gminach oraz sporządzaniem spisów wyborców.
2. Nadzór wykonywany jest poprzez:
 - 1) okresowe gromadzenie i analizowanie danych o liczbie mieszkańców gmin oraz o liczbie wyborców wpisanych do rejestrów wyborców w gminach;
 - 2) okresowe kontrole prawidłowości prowadzenia i aktualizowania rejestrów wyborców;
 - 3) kontrole prawidłowości sporządzania spisów wyborców;
 - 4) kontrole dokonywane w związku ze skargami oraz informacjami o nieprawidłowościach w prowadzeniu rejestru wyborców oraz sporządzaniu spisów wyborców.
3. Czynności kontrolne wynikające z nadzoru Komisja wykonuje przy pomocy Krajowego Biura Wyborczego, które:
 - 1) kontroluje prawidłowość prowadzenia rejestru wyborców i jego aktualizacji oraz sporządzania spisów wyborców i przekazuje w tym zakresie wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) wyjaśnienia oraz wnioski dotyczące stwierdzonych uchybień;
 - 2) może żądać informacji o stanie aktualizacji rejestru wyborców;
 - 3) bada zgodność danych rejestru wyborców i spisów wyborców z danymi ewidencji ludności i aktów stanu cywilnego w gminie;
 - 4) może żądać odpowiednich wydruków kontrolnych dotyczących osób objętych ewidencją ludności oraz wpisanych do rejestru wyborców;
 - 5) może żądać informacji o liczbie wyborców wpisanych do rejestru wyborców;
 - 6) może występować z urzędu do wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) o wykreślenie z rejestru wyborców bądź spisu wyborców osób, które z naruszeniem prawa zostały wpisane do rejestru wyborców bądź spisu wyborców, a także o sprostowanie niewłaściwych danych wyborcy wpisanego do rejestru wyborców bądź spisu wyborców;
 - 7) przekazuje wojewodom oceny i uwagi dotyczące stanu ewidencji ludności w związku z prowadzeniem rejestru wyborców w gminach.

4. Kontrole, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3, wykonują pracownicy Krajowego Biura Wyborczego na podstawie pisemnych upoważnień udzielonych przez Kierownika Krajowego Biura Wyborczego lub przez dyrektora właściwej delegatury Krajowego Biura Wyborczego.
5. Krajowe Biuro Wyborcze:
 - 1) gromadzi i analizuje kwartalne informacje o liczbie mieszkańców gmin oraz o liczbie wyborców wpisanych do rejestrów wyborców w gminach na podstawie poszczególnych przepisów prawa wyborczego i przedkłada Komisji kwartalną informację o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców w gminach;
 - 2) niezwłocznie po upływie terminu sporządzenia spisów wyborców gromadzi informacje o liczbie mieszkańców gmin oraz o liczbie wyborców wpisanych do spisów wyborców według stanu na dzień ich sporządzenia i przedkłada Komisji informację o liczbie wyborców wpisanych do spisów wyborców w poszczególnych gminach;
 - 3) gromadzi zaktualizowane informacje, o których mowa w pkt 2, według stanu na 3 dni przed dniem głosowania, podając dodatkowo: liczby wyborców wpisanych na własny wniosek do spisu wyborców, liczby wyborców skreślonych ze spisu wyborców oraz liczby zaświadczeń o prawie do głosowania wydanych wyborcom, jeżeli w wyborach przewidziane jest ich wydawanie;
 - 4) podaje do publicznej wiadomości informacje, o których mowa w pkt 1 i 2, po ich przyjęciu przez Komisję.
6. Kierownik Krajowego Biura Wyborczego przedkłada Komisji - w terminach przez nią ustalonych - ocenę stanu prawidłowości prowadzenia rejestrów wyborców oraz sporządzania spisów wyborców.
7. Dla wykonania czynności wynikających z nadzoru Komisji osoby upoważnione przez Kierownika Krajowego Biura Wyborczego i dyrektorów delegatur Krajowego Biura Wyborczego mają prawo wglądu do dokumentacji dotyczącej prowadzenia rejestru wyborców oraz sporządzania spisów wyborców.

Rozdział 6

Postanowienia szczególne i końcowe

§ 19.

1. Przewodniczący Komisji powiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o zaistnieniu przypadków uzasadniających konieczność dokonania zmian w składzie Komisji.
2. Jeżeli zmiany, o których mowa w ust. 1, dotyczą osób pełniących funkcje przewodniczącego Komisji lub jego zastępcy, Komisja - po uzupełnieniu swojego

składu - dokonuje niezwłocznie wyboru nowego przewodniczącego lub zastępcy. Przepisy § 11 stosuje się odpowiednio.

3. Informację o zmianach na stanowisku przewodniczącego Komisji lub jego zastępcy podaje się do publicznej wiadomości.

§ 20.

Przewodniczący wydaje członkom Komisji legitymacje potwierdzające członkostwo i pełnione w Komisji funkcje, a także legitymacje komisarzom wyborczym.